

102

LUBELSKIE

1. Obiekt

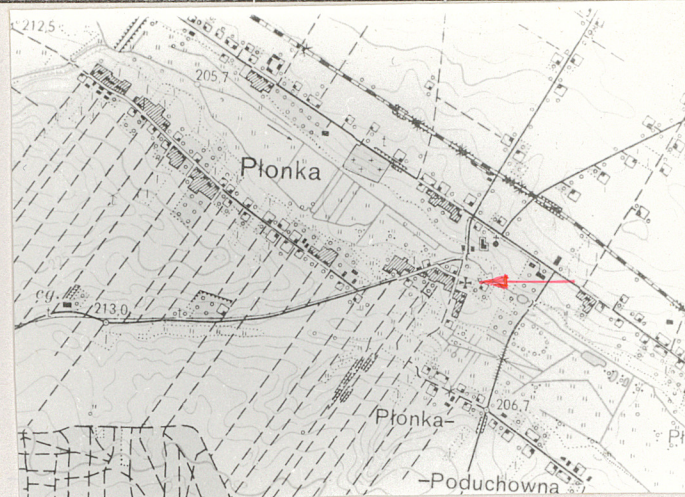
936/1 KOŚCIÓŁ RZYMSKO-KATOLICKI, PARAFIALNY
P.W. NARODZENIA N.P. MARII

2. Czas powstania

Ok. 1793 r.

3. Miejscowość

P Ł O N K A

4. Adres

Płonka
p-ta 22-426 Mościska
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo zamojskie
gmina Rudnik
pow. KRASNYSTAW

6. Poprzednie nazwy miejscowości

nie ma

7. Przynależność administracyjna przed 1.VI.1975

województwo lubelskie
powiat Krasnostaw

8. Właściciel i jego adres:

Parafia Rzymsko-Katolicka
w Płonce, Diecezja Lubelska

9. Użytkownik i jego adres:

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr. A/30/96 data 30.11.1966

Kościół w Płonce istniał prawdopodobnie w 1429 r. Parafię erygowano około 1493 r. z fundacji Jana Olbrachta. Od 1525 r. kościołem zarządzało kolegium wikariuszy kapituły chełmskiej. Parafię tworzyły wsie drobnoszlacheckie. Odbudowany w 1626 r. i rozebrany ostatecznie około 1715 r. Około 1728 r. na starym miejscu wzniesiono nowy. Obecny /trzeci w kolejności ?/ wzniesiony około 1793 r. Restaurowany w 1845, 1873, 1882 /gruntownie/, 1902-1907, 1926 /oszalowany/, 1950-60, 1979 /malowany od zewnątrz/.

W 1973 r. na cmentarzu kościelnym wymurowano cztery kapliczki procesyjne.

Sytuacja. Zespół kościoła parafialnego p.w. Narodzenia N.P. Marii położony w środkowej części wsi, przy drodze do Mościc, niedaleko zespołu dworskiego /istnieje tylko park, dwór rozebrano w 1973 r./. Cmentarz kościelny otoczony wieńcem starych drzew /klon, lipa, kasztanowiec/. Dzwonnica umiejscowiona przy północnej granicy cmentarza; kościół usytuowany mniej więcej pośrodku, z przesunięciem do granicy południowej. W czterech narożnikach cmentarza murowane kapliczki. Między dzwonnica a kościołem znajdują się kamienne nagrobki klasycystyczne: Tomasza Wasiutyńskiego, starosty sokołowskiego, zmarłego w 1798 r. i Bogumiły z Pieglowskich Dydyńskiej, zmarłej w 1821 r. oraz odnaleziona niedawno w trakcie prac niwelacyjnych na cmentarzu kościelnym niepełna płyta kamienna z wykutym napisem: A.D. 1618.

Od wschodu i południa cmentarz otoczony murem z cegły cementowej, od zachodu i północy ogrodzenie z metalowej siatki zawieszone na ceglanych słupach. Bramę i furtę boczną zamykają żelazne wierzaje.

Materiał i konstrukcja. Orientowany. Drewniany, konstrukcji wieńcowej, na nowym podmurowaniu z cegły; szalowany deskami sosnowymi pionowo z listwowaniem /grubość ścian razem z szalunkiem 20 cm/. Kruchta i zakrystie również konstrukcji wieńcowej /zakrystia od strony północnej późniejsza ?/.

Plan. Nawa na planie prostokąta, z niższą i węższą, prostokątną, zbliżoną do kwadratu kruchtą od zachodu. Prezbiterium węższe od nawy, zamknięte trójbocznie; przy nim od północy i południa dwie prostokątne, zbliżone do kwadratu zakrystie.

Elewacje. Szalunek na wysokości 1 m przedzielony wąskim fartuchem; identyczne zabezpieczenie nad podmurówką. Dolna część oszalowania pomalowana farbą olejną na kolor zielony, górna - na kolor beżowy. Gzyms wieńczący wydatny i profilowany. Otwory drzwiowe i okienne prostokątne. Drzwi frontowe dwuskrzydłowe, spągowe, szalowane w odwróconą jodełkę, cwielowane, malowane farbą olejną na ciemny brąz. Drzwi boczne ramowe, szalowane pionowo, malowane jasnym lakierem. Ramy i futryny okienne malowane farbą olejną na biało. W oknach zakrystii żelazna krata.

Dach dwuspadowy, pobity blachą ocynkowaną, z półszczytami nad nawą i kruchtą /wydatny, pobity okap tworzy półszczyt nad zachodnią ścianą kruchty i nawy/; prezbiterium przykryte dachem dwuspadowym, nad zamknięciem prezbiterium - trójpołaciowym. Nad północną zakrystią dach dwupołaciowy, nad południową - trójpołaciowy. Na kalenicy prezbiterium i kruchty żelazne krzyżyki. Szczyt kruchty i kościoła szalowany i malowany jak zrąb. Nad nawą wysmukła wieżyczka na sygnaturkę, o podstawie oktagonu, z latarniami, zwieńczona żelaznym krzyżem, pobita blachą.

Więźba dachowa konstrukcji stolcowej /podwójny stolec z zas-trzałami; wejście na poddasze z chóru/.

/ciąg dalszy na wkładce/

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
1700 m ³	220 m ²	kultowe	kultowe
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
1979 r. - malowanie zrębu 1973 r. - budowa czterech kaplic na cmentarzu kościelnym.		Stan zachowania zrębu, dachu i wnętrza dobry. Obiekt wyposażony w instalację elektryczną i odgromową.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki, T. VIII, z. 8, s. 44;
Zabytki Architektury i Budownictwa w Polsce, z. 8, s. 29.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania sygnatury)

Neg. w posiadaniu BDZ w Zamościu.

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Tekst, rysunek i fotografie: B. Seniuk

wrzesień 1984 r.

26. Sprawdził

27. Załączniki:

Wkładka nr 1.

1. Miejscowość

PŁONKA

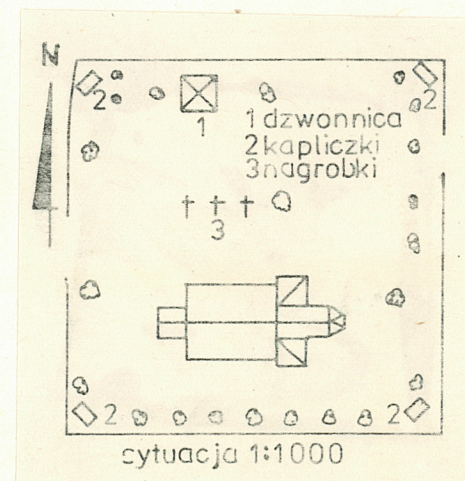
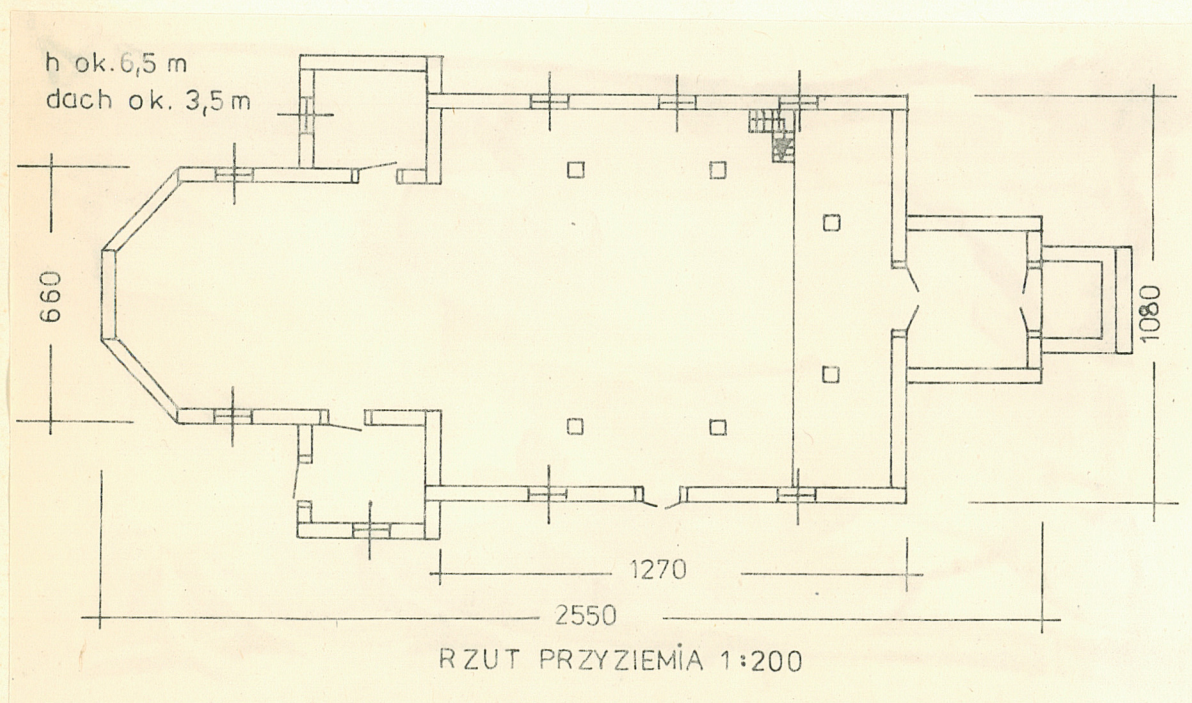
2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ RZYMSKO-KATOLICKI
PARAFIALNY, P.W. NARODZE-
NIA N.P. MARII

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

ciąg dalszy punktu 13-go

Wnętrze. Wewnątrz sosnowe podłogi /w kruchcie betonowa posadzka/. Strop w nawie podtrzymują dwie równoległe do osi kościoła belki wspierające się na czterech czworobocznych słupach. W kruchcie i prezbiterium strop belkowany. Otwór tarczy zamknięty łukiem półkolistym z drewnianym krucyfiksem pośrodku. Chór muzyczny z prostą balustradą, wsparty na dwóch słupach. Ołtarze XVIII-XIX w.; główny neobarokowy, z krucyfiksem w części środkowej i postaciami Matki Boskiej, Marii Magdaleny i Jana Ewangelisty malowanymi na desce. W lewym ołtarzu Św. Wincenty Ferreriusz i Św. Tekla; w prawym - Św. Tadeusz i Św. Szymon. Ambona, konfesjonał, chrzcielnica i kropielnica z XVIII w.

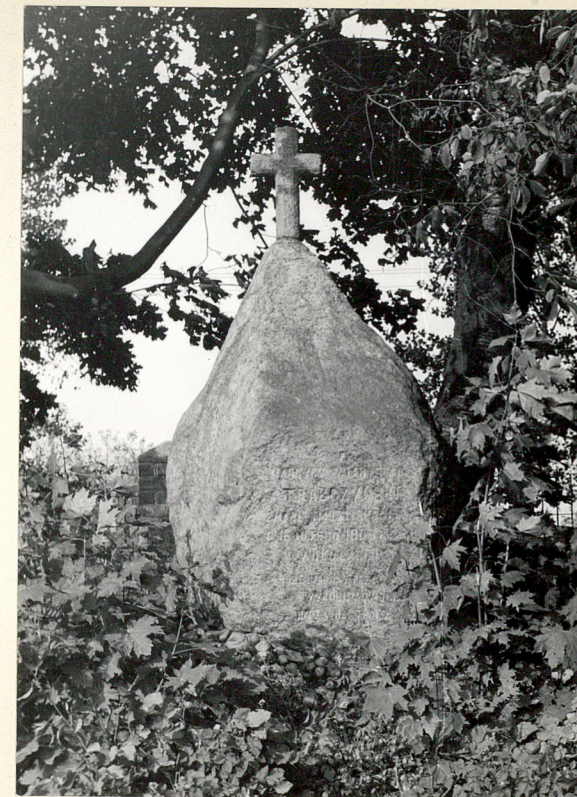
Wkładkę założył: **Bronisław Seniuk IX.1984 r.**
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **BDZ Zamość**

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Wkładkę założył:
(imię i nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

„Integraf” Lublin, Z-d 1, zam. 614 82 3000

Fot.: okładka - widok od płn.-zach.,
elewacja płn., widok na prezbite-
rium.
wkładka - fasada, elewacja pd.,
kamienny nagrobek na cmentarzu
grzebalnym.

PP PKZ O/Lublin